

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від 25 серпня 2016 року
(протокол № 1)

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальності
014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

**Бердянськ
2016 рік**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: кандидат педагогічних наук, доцент Пашенко І. М.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету “ 16 ” червня 2016 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни “Методика викладання музичного мистецтва” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні положення з курсу методики викладання музичного мистецтва школярам різних вікових груп у закладах загальної середньої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна “Методика викладання музичного мистецтва” пов'язана з такими дисциплінами, як:

- теорія музики та сольфеджіо;
- історія музики;
- практикум диригентсько-хорової підготовки;
- практикум інструментально-виконавської підготовки
- гармонія;
- поліфонія;
- психологія;
- педагогіка;
- історія педагогіки.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни “Методика викладання музичного мистецтва” – формування всебічно підготовленого спеціаліста для загальноосвітньої школи, здібного на високому рівні організувати та провести урочну, позакласну та позашкільну музично-естетичну роботу. Формування у студентів основ музично-педагогічної культури, основ професійного розвитку; озброєння студентів конкретними знаннями, навичками та вміннями, необхідними для проведення музично-естетичної та навчально-виховної роботи; підготувати студентів до виконання професійних обов'язків вчителя музики у загальноосвітній школі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Методика викладання музичного мистецтва” є:

- засвоєння теоретичних та історичних аспектів методики музичного навчання й виховання та їх практичне використання у педагогічній діяльності;
- розвиток у студентів інтересу і любові до професії вчителя музичного мистецтва; формування у студентів музично-співочої культури, розвиток вокально-хорових та диригентсько-виконавчих навичок та вмінь;
- забезпечення необхідною системою знань теорії та методики викладання музичного мистецтва, формування вмінь та навичок ефективного добору методів музичного навчання і виховання учнів;
- вивчення нових досягнень музичної культури та передового педагогічного досвіду, впровадження кращих з них у навчально-виховний процес;
- розкриття творчого потенціалу майбутніх учителів музичного мистецтва, сприяти підвищенню їх педагогічної майстерності, прагненню до самостійного мислення пошуку власного стилю роботи;

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей:

ЗК 1. Соціальні та загальнокультурні

Здатність до формування національної самосвідомості, соціальної відповідальності; додержання правових та етичних норм, правил культури поведінки у стосунках з людьми.

Здатність до постійного фізичного і духовного самовдосконалення.

ЗК 2. Інструментальні

Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, включаючи апаратні, мультимедійні та програмні засоби, електронні бази даних тощо, об'єктивно оцінювати інтелектуальний та соціальний потенціал інформаційних технологій.

ЗК 4. Системні

Здатність використовувати набуті знання, вміння та навички для вирішення професійних завдань, виходячи з конкретних практичних ситуацій.

ФК 1. Мотиваційна

Здатність до усвідомлення значення майбутньої професії в соціальному та особистісному контекстах, сутності основних проблем дисциплін, що визначають зміст освіти за фахом, їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.

ФК 9. Методична

Здатність до відбору й доцільного використання педагогічного інструментарію, методів, форм, засобів навчання й виховання, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПРН 1. Володіти базовими знаннями з циклу гуманітарної підготовки, які сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості.

ПРН 2. Вирішувати фахові завдання з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та навколишнього середовища, збереження життя, здоров'я та працездатності суб'єктів професійної діяльності.

ПРН 6. Ефективно застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та комп'ютерні програми у професійній діяльності; уміти знаходити, опрацьовувати та подавати відомості, отримані за допомогою інструментальних програмних засобів навчального призначення.

ПРН 12. Застосовувати професійні знання, вміння та навички для розв'язання практичних завдань, що виникають під час педагогічній діяльності та у повсякденному житті.

ПРН 14. Бути придатним до педагогічної діяльності, включаючи рівень розвитку здібностей і характер мотиваційної сфери, джерелом якої виступають відповідні естетичні ідеали, прагнення, переконання, установки, наміри, життєві цілі і цінності.

ПРН 25. Володіти широким спектром принципів, методів, прийомів, засобів і технологій навчально-виховної роботи з дітьми різних вікових груп, оперативно визначати ступінь і глибину засвоєння учнями програмного матеріалу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 270 годин / 9 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність теорії і методики музичної освіти.

Тема 2. Мета, завдання та зміст музичної освіти.

Тема 3. Музична педагогіка античного світу, доби Середньовіччя, Відродження та Просвітництва.

Тема 4. Музична педагогіка ХІХ століття.

Змістовий модуль 3. Розвиток методики музичної освіти школярів у ХХ столітті.

Тема 5. Музично-педагогічний доробок європейських фахівців.

Тема 6. Шкільні програми з музично-естетичного виховання молоді у другій половині ХХ століття.

Тема 7. Музична освіта в Австралії, США, Канаді та Японії.

Тема 8. Особливості музичної освіти в скандинавських країнах. Музична освіта в Європі.

Тема 9. Розвиток музичної освіти в Україні : стан, проблеми, перспективи.

Тема 10. Доробок українських музикантів-педагогів наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття.

Тема 11. Внесок сучасних фахівців у сферу загальної музичної освіти.

Тема 12. Вікова характеристика учнів з огляду їхньої готовності до музичного навчання і виховання.

Тема 13. Методика формування музичних здібностей школярів.

Тема 14. Теоретичні аспекти та методи формування музичного сприймання.

Тема 15. Учитель музики як особистість та індивідуальність, суб'єкт педагогічної діяльності.

Тема 16. Сучасні вимоги щодо професійної підготовки вчителя музичного мистецтва.

Тема 17. Педагогічна майстерність учителя музичного мистецтва.

Тема 18. Урок музики як основна форма організації навчально-виховного процесу.

Тема 19. Особливості та класифікація уроку музичного мистецтва.

Тема 20. Компоненти сценарію уроку музичного мистецтва. План-конспект уроку музичного мистецтва.

Тема 21. Сутність музично-педагогічних технологій.

Тема 22. Сприймання музики, його сутність та специфічна особливість.

Тема 23. Вокально-хорова робота.

Тема 24. Музично-теоретична підготовка учнів.

Тема 25. Гра на музичних інструментах. Музично-пластична діяльність.

Тема 26. Принципи музичного навчання та інтерактивні методи музичної освіти.

Тема 27. Особливості психофізіологічного розвитку учнів 1-2 класів.

Тема 28. Формування навичок сприймання творів музичного мистецтва.

Тема 29. Вокально-хорове виховання та розвиток музично-слухових уявлень. Вивчення основ музичної грамоти.

Тема 30. Музично-пластична діяльність і розвиток почуття ритму.

Тема 31. Особливості психофізіологічного розвитку учнів 3-4 класів.

Тема 32. Формування вокально-хорових навичок.

Тема 33. Удосконалення навичок сприймання музики.

Тема 34. Музично-ритмічні рухи та музично-пластичне інтонування на уроках музичного мистецтва.

Тема 35. Особливості психофізіологічного розвитку учнів 5-7 класів.

Тема 36. Удосконалення вокально-хорових навичок учнів.

Тема 37. Музично-теоретична підготовка учнів.

Тема 38. Поглиблення знань, формування вмінь і навичок сприймання музики.

Тема 39. Використання різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва для вирішення музично-освітніх завдань.

Тема 40. Сюжетний зв'язок між видами мистецтва на уроках музичного мистецтва.

Тема 41. Закономірності музичної освіти.

Тема 42. Принципи музичного навчання і виховання.

Тема 43. Організація хору в загальноосвітніх навчальних закладах. Хоровий репертуар – важливий фактор музично-естетичного виховання.

Тема 44. Масові форми роботи з художньо-естетичного виховання молоді.

Тема 45. Гурткові форми позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах.

Тема 46. Індивідуальне навчання гри на музичних інструментах.

Тема 47. Планування музичної роботи, його мета, завдання, функції та види.

Тема 48. Облік і оцінка музичного навчання.

3. Рекомендована література

Базова

1. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч.пос. / І. М. Гадалова. – К. : ІСДО, 1994. – 272с.

2. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: метод. посіб. / О.О.Гумінська. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2003. – 104с.

3. Огороднов Д. Музыкально-певческое воспитание детей в общеобразовательной школе / Д. Огороднов. – К. : Музична Україна, 1981. – 165с.

4. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посіб. / О. М. Олексюк. – К. : КНУКіМ, 2006. – 188 с.

5. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г. М. Падалка. – К. : Освіта України, 2008. – 274 с.

6. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах : навч. посіб. / Е. П. Печерська. – К. : Либідь, 2001. – 216 с.

7. Програми та поурочні методичні розробки для загальноосвітніх шкіл. Музика: 1 - 4 класи / авт. кол.: О. Ростовський, Р. Марченко, Л. Хлебникова, З. Бервецький. – К.: Перун, 1996. – 128с.

8. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі: [навч.метод.пос.] / О. Я. Ростовський. – Тернопіль: навчальна книга. – Богдан, 2000. – 216 с. – [2-е вид. доп.].

9. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: [навч.метод.пос.] / О. Я. Ростовський. – Тернопіль: Богдан, 2001. – 272 с.

10. Черкасов В. Ф. Теорія і методика мізичної освіти : навч. посіб. / Володимир Черкасов. – К. : ВЦ «Академія», 2016. – 240 с.

11. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.метод. пос. / О. Я. Ростовський. – К.: ІЗМН, 1997. – 248с..

12. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: навч.метод.пос. / О. Я. Ростовський. – Тернопіль: Богдан, 2001. – 272с.

Допоміжна

1. Внесок українських композиторів у теорію і практику музично-естетичного виховання школярів. // Музика в школі. Вип. 8. – К., 1982. – 123с.

2. Падалка Г. Учитель, музика, діти / Г.Падалка. – К. : Муз.Україна, 1982. – 144с.

3. Ростовський О. Я. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики: метод. реком. / О. Я.Ростовський. – К. : Освіта, 1991. – 48с.

4. Стулова Г. П. Хоровой класс: Теория и практика вокальной работы в детском хоре: уч.пос. / Г. П. Стулова. – М.: Просвещение, 1988. – 328с.

5. Халабузарь П., Попов В., Добровольская Н. Методика музыкального воспитания: уч. пос. / П.Халабузарь, В.Попов, Н.Добровольская. – М.: музыка, 1989. – 175с.

6. Хлебникова Л. О. Виховання музикою // Навчання і виховання шестирічних першокласників: / зб.ст. /упор. К.Прищепа. – К. : рад.школа, 1990. – С.155-168.

13. Шацкая В. Н. Музыкально-эстетическое воспитание детей и юношества / В. Н. Шацкая. – М.: Педагогика, 1975. – 197с.

4. Методи навчання:

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1.Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесно-інформаційні, наочно-евристичні, практико-репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дедуктивні, індуктивні).

2.Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності (наукові дискусії, наукові конкурси, написання тез, статті, олімпіади).

3. Методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (усне опитування, письмові роботи, контрольні, лабораторні, самоперевірка, заліки, співбесіди, екзамени).

4. Використання комп'ютерної техніки в навчальному процесі.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік, екзамен.

6. Система оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Додаткова інформація _____